

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİLER EĞİTİM – ÖĞRETİM VE
SINAV UYGULAMA ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Esasların amacı; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde önlisans, lisans, yüksek lisans veya doktora programlarında kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin engelin doğasından kaynaklanan farklılıklarına göre ders ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin başarılarına pozitif katkıda bulunmaktır.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Esaslar, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına devam etmekte olan engelli öğrencilerin ders ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Esaslar; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 ile 44. Maddeleri, 14/08/2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren “Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği” ve 09/10/2018 tarih ve 336/19 sayılı Üniversitemiz Senatosu'nca kabul edilen “Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi”ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Esasların uygulanmasında;

a) Akademik Birim: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine bağlı Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Konservatuar ve Meslek Yüksekokullarını,

b) Birim: Engelli Öğrenci Birimini,

c) Ders: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,

ç) Ders Sorumlusu: Engelli öğrencilerin alacağı/almış oldukları söz konusu dersin sorumlusu olan Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi akademik birimlerinde görevli öğretim elemanı,

d) Engeli Olan Öğrenci: Doğuştan veya sonradan meydana gelen hastalıklar veya kazalara bağlı olarak gelişen fiziksel, duyuşsal, ruşsal, zihinsel, işitsel veya görsel bozukluklar veya engel nedeniyle yaşı, cinsi, eğitim, sosyal ve kültürel durumunun gerektirdiği şekilde işlevleri/ fonksiyonları yerine getiremeyen Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile durumunu belgelendiren öğrenciyi,

e) Engelli Öğrenciye Destek: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi akademik birimlerinde öğrenim görmekte olan Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile durumunu belgelendiren engelli öğrencilere sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında öğrencinin sınavlarının ayrımcılığını ortadan kaldırmak için özel gereksinimine göre (fiziksel engel, görme engeli, işitme engeli ve/veya yazı yazmasını uzun süre oturmasını engelleyen bir fizyolojik ya da bedensel engel vb.) uygun olarak düzenlenmesi ve sınavların düzgün işleyişi ile ilgili olarak sunulan gerekli desteği,

f) Engelli Öğrenciye Destek Veren Görevli: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi akademik birimlerinde öğrenim görmekte olan Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile durumunu belgelendiren engelli öğrencilere sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında öğrencinin sınavlarının ayrımcılığını ortadan kaldırmak için özel gereksinimine göre (fiziksel engel, görme engeli, işitme engeli ve/veya yazı yazmasını, uzun süre oturmasını engelleyen bir fizyolojik ya da bedensel engel vb.) sınavın uyarlanması için gerekli desteği vermek üzere ilgili akademik birim, ilgili birimdeki akademik engelli temsilcisi ve engelli öğrenci birimi işbirliğinde görevlendirilen öğretim elemanı,

g) Gözetmen: Sınav sırasında sınavların planlandığı gibi ve zamanında yapılmasını sağlamakla sorumlu olan, o dersi yürüten ders sorumlusu ve engelli öğrenciye destek veren Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi akademik birimlerinde görevli öğretim elemanını,

ğ) Engelli Sağlık Kurulu Raporu: Sağlık Kurulunca hazırlanan, kişilerin engel ve sağlık durumlarını, bu durumun öğrenimle ilgili kısıtlamalar da dahil etkilerini, durumun süresi, kalıcılığı ya da ilerleme olasılığını, akademik düzenlemelere ilişkin uzman önerilerini içeren tıbbi belgeyi,

h) Rektör: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörünü,

ı) Sınav: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında yapılan ara sınavlar, final sınavları, bütünleme, mazeret, not yükseltme, tek ders vb. sınavlarını,

i) Üniversite: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelli Öğrencilerin Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Ders uygulamaları

MADDE 5 - (1) Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin ders uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik ders uygulamaları, usul ve esasları aşağıdaki gibidir.

a) İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflar, öğrencinin işitme cihazı kullanıp kullanmamasına bakılmaksızın oturma düzeni plânlanırken ders veren / sunum yapan öğretim elemanını rahatlıkla görebilecekleri şekilde plânlanır,

b) İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda ders veren / sunum yapan öğretim elemanı yüzü sınıfa dönük olarak sunuşta bulunur,

c) Görme engelli öğrencilerin bilgisayar kullanarak uygulamalı görecekları derslerde kullandıkları bilgisayarların sesli hale getirilmesi sağlanır,

ç) Görme engelli öğrencilerin kişisel görüş ve tartışmalar hariç olmak üzere objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir,

d) Görme engelli öğrencilerin görsel materyallerden yararlanamayacakları için bu materyallerin kullanıldığı derslerle ilgili olarak materyaller hakkında sözlü betimleme yapılarak görme engelli öğrencinin materyali kavraması sağlanır,

e) Görme engelli öğrencilere dersi takip edebilmeleri için ilgili ders materyalleri (kitap, dergi, test, sunum vb.) bilgisayarlarında sesli olarak dinleyebilecekleri formatlarda (MS Word, Mp3 vb.) ders öncesinde öğrencilere verilir,

f) Bedensel engelli öğrencilerin bulunduğu sınıfların mimari olarak en uygun olan katlarda oluşturulması sağlanır,

g) Engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ders veren / sunum yapan öğretim elemanı, ders ile ilgili olarak hazırlayacağı slayt, sunum, sinevizyon, tepegöz vb. dokümanları engel gruplarını dikkate alarak hazırlar.

ğ) Derste yapılan sunumlara elektronik ortamda ulaşılabilmesi sağlanır.

Engelli öğrenci intibak komisyonları ve eşdeğer ders tespiti

MADDE 6 - (1) Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile engel durumunu belgelendiren ve engelin doğasından kaynaklanan farklılıklar nedeniyle yürütemeyeceği derslerle ilgili öğrencinin talebi olması durumunda dersin zorunlu veya seçmeli ders olmasına bakılmaksızın eşdeğer ders verilir.

(2) Eşdeğer derslerin seçimi ile ilgili her birim için ayrı ayrı olmak üzere eğitim-öğretimden sorumlu Rektör Yardımcısı, Engelli Öğrenci Birimi Koordinatörü, Dekan/Müdür veya eğitim-öğretimden sorumlu Dekan/Müdür Yardımcısından oluşan Rektörlük bünyesinde Engelli Öğrenci İntibak Komisyonları kurulur. Komisyonların sekreteryası Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından yürütülür. Komisyonlar Akademik Takvimde yer alan ders kayıt yenileme haftasında engelli öğrencilerin birimlerine vermiş oldukları dilekçeleri ekle-sil haftasının ilk günü görüşür ve Komisyon kararı ile öğrencinin seçeceği eşdeğer ders/dersler

belirlenir. Engelli Öğrenci İntibak Komisyonu ilgili öğrencilere ders seçimi için eğitim-öğretim gördüğü birimin dışında diğer akademik birimlerden ders seçimi kararı verebileceği gibi yeni ders açılması ile ilgili karar alabilir. Komisyon tarafından alınan Kararlar Üniversitemiz Senatosuna sunulur ve intibak işlemleri senato kararı ile kesinleşir. Öğrenci ekle-sil haftası içerisinde ders kayıt işlemlerini tamamlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Engelli Öğrencilerin Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Sınav uygulamaları

MADDE 7 - (1) Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırarak eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve engelli öğrencilerin sınav uygulamaları nedeni ile başarılarının olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik sınav uygulamaları, usul ve esasları aşağıdaki gibidir.

a) Birimler sınavlar öncesi engelli öğrencinin engelinin doğasından kaynaklanan farklılıklar göz önüne alarak gerekli ihtiyaçları için ilgili öğrenci ile iletişime geçerek gerekli ortam sağlanmalıdır.

b) Sınav görevlilerinin dağıtılması sırasında, sınava katılacak engelli öğrencinin olup olmadığı göz önüne alınır,

c) Sınav yerlerinin belirlenmesi sırasında, bedensel engelli öğrencilerin bulunduğu derslerin sınavları mutlaka erişilebilir ortamlarda yapılır,

ç) Sınav görevlileri tarafından sınav ya da sorular ile ilgili yapılacak olan duyuru, hatırlatma ya da düzeltmelerin engelli öğrencilerin engel durumları göz önünde bulundurularak yapmaları sağlanır,

d) İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınavlara yardımcı araç – gereç ile (işitme cihazı, teleskopik gözlük, prizmatik gözlük, büyüteç vb.) girmeleri sağlanır,

e) İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınavlarını bilgisayar ortamında yazmaları sağlanır,

f) Kısmi görme kaybı olan ve az gören görme engelli öğrenciler için soru kitapçığı ya da soru kâğıdı 16 – 18 punto ya da daha büyük puntolarda basılmış olarak hazırlanır,

g) İşitme engelliler için sınav sırasında gerekebilecek işitsel materyallerin görsel bir formata dönüştürülmesi sağlanır,

ğ) Görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktifte, disleksi – disgrafi vb. engeli bulunan engelli öğrencilerin, normal sınav salonlarından ayrı olarak başkalarından rahatsız olmayacakları ve başkalarını da rahatsız etmeyecekleri salonlarda tek kişi olarak sınav olmaları sağlanır,

h) İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınavlara ilaç, tıbbi malzeme ya da sıvı ile (insülin pompası vb.) girmelerine izin verilir,

ı) İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi öğretim elemanı nezaretinde tuvalet – lavabo ihtiyacını karşılamasına izin verilir,

i) Okuyucu-işaretleyici/yazıcı ya da büyük puntolu soru kâğıdı ya da kitapçığı ile sınava giren görme engelli öğrencilere, doğuştan ağır işitme engeli olanlara, yazma ve hareket güçlüğü çeken öğrencilere sınav süresinin en fazla yarısı kadar ek süre verilebilir.

Sınav alternatifleri

MADDE 8 - (1) Kişinin engel türüne ve engelinin düzeyine göre aşağıdaki alternatif sınav formatlarından biri veya zamanla geliştirilebilecek başka bir yöntem kullanılabilir:

a) Okuyucu yardımı, öğretim elemanı desteği yardımı,

b) Yazıcı yardımı,

c) Ses kayıt cihazı, bilgisayar, hesap makinesi kullanımı,

ç) Braille formatı,

d) Sınav kâğıdının daha büyük puntoda baskı edilerek sunulması,

e) (Öğrencinin görüşü alınarak) sözlü sınav şeklinin kullanılması.

Sınavda dinlenme talebi

MADDE 9 - (1) Engeli veya bir hastalığı olan öğrenci, durumunu önceden birimine belgelemesi halinde sınavda dinlenme arası talep edebilir.

(2) a) Travmatik beyin yaralanması olan öğrenci, konsantrasyonunu arttırmak,

b) Diyabeti olan öğrenci ilaç almak, yiyecek veya su ihtiyacını karşılamak,

c) Ağrı veya psikiyatrik sorunlar nedeniyle ilaç tedavisi altında olan öğrenci, eğer gerekiyorsa, dinlenmek veya ilacını almak,

ç) Omurilik yaralanması geçiren bir öğrenci kaslarındaki spazmı ve gerilmeleri vb. gidermek üzere egzersiz yapmak ve dinlenmek, amacıyla sınavda ara talep edebilir.

d) Uzun süre aynı pozisyonda kalmanın sakıncalı veya zorlayıcı olduğu durumlarda öğrencinin talebi gereği tercih ettiği pozisyonda (uzun oturarak, yüzüstü yatarak vb.) sınav olması sağlanabilir.

Sınavlara hazırlık

MADDE 10 - (1) Engelli öğrencinin sınavlara hazırlanabilmesi için ders notlarının önceden verilmesine, ödevler için daha uzun süre verilmesine özen gösterilmelidir. Öğretim elemanı ders notlarını sınav öncesinde görme engeli olan öğrenciler için ses kayıtları, işitme engeli olan öğrenciler için yazılı çıktı, kısmi görme kaybı olanlar için büyük punto ile çoğaltılmış şekilde olmasına özen göstermelidir.

Özel gereksinimler

MADDE 11 - (1) Öğrencinin özel gereksinimleri duyarlılıkla dikkate alınacaktır. Ancak bu tarz muafiyetler, engellilik durumunun zaruri kıldığı muafiyetlerin ötesine geçerek, dersi alan öğrenciler arasında ayrımcılığa neden olacak tarzda bir muafiyete dönüşmemelidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 12 - (1) Bu Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde; ilgili mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu ve Senato kararları uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönerge

MADDE 13 - (1) Bu Esaslar yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Üniversitemiz Senatosunun 04/06/2014 tarih ve 223/7 sayılı kararı ile kabul edilen “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Engelli Öğrenciler Eğitim-Öğretim ve Sınav Uygulamaları Yönergesi” yürürlükten kalkar.

Yürürlük

MADDE 14 - (1) Bu Esaslar Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 - (1) Bu Esaslar hükümlerini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörü yürütür.

Esasların Kabul Edildiği Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
12/02/2019	347/08
Esasların Değişiklik Yapılan Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
1.	

